

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Historia literatury serbskiej i chorwackiej XV i XVI w. - wykład		9.6.0125	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Sławistyki i Studiów Bałkańskich			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Sławistyka	forma	stacjonarne
		moduł	językoznawczo-kulturoznawcza, literaturoznawczo-kulturoznawcza
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Jolanta Dziuba; dr Anita Gostomska; dr Natalia Wyszogrodzka-Liberadzka			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Wykład		Semestr 3	
Sposób realizacji zajęć		Wykład:	
zajęcia w sali dydaktycznej		30 h - aktywne uczestnictwo w zajęciach;	
Liczba godzin		20 h - przygotowanie do egzaminu i egzamin.	
Wykład: 30 godz.		RAZEM: 50 h = 2 ECTS.	
Termin realizacji przedmiotu			
2024/2025 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		- chorwacki w wymiarze 20.00%	
		- serbski w wymiarze 20.00%	
		- polski w wymiarze 60.00%	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
Wykład problemowy		Sposób zaliczenia	
		Egzamin	
		Formy zaliczenia	
		- egzamin ustny	
		- zaliczenie ustne	
		- ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student otrzymuje ocenę z wykładów na podstawie egzaminu – 100%. Egzamin ustny obejmuje następujące aspekty: odpowiedź na trzy pytania (losowane przez studenta). Zakres: patrz rubryka sylabusu pt. Treści programowe: Problematyka wykładu oraz Problematyka ćwiczeń w semestrze 2, 3, 4, 5: (Zestaw lektur w semestrze 2, 3, 4, 5).	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	czynny udział w zajęciach	ustne wypowiedzi na tematy wskazane przez prowadzącego	egzamin ustny
Wiedza			
K_W03	+	+	+
K_W07	+	+	+
K_W12	+	+	+
Umiejętności			
K_U01	+	+	+
K_U02	+	+	+
K_U08	+	+	+
Kompetencje społeczne			
K_K01	+	+	+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi**A. Wymagania formalne**

Warunkiem uzyskania zaliczenia dopuszczającego do egzaminu jest zaliczenie ćwiczeń (według wymagań prowadzącego).

B. Wymagania wstępne

Ponieważ przedmiot stanowi prezentację historii literatury serbskiej i chorwackiej w kontekście historyczno-kulturowym, student uprzednio zobowiązany jest zaliczyć przedmiot Historia literatury serbskiej i chorwackiej do XV w. - 2 semestr I roku studiów na kierunku Sławiistyka

Cele kształcenia

Celem wykładu jest przedstawienie w porządku chronologicznym dorobku literatury serbskiej i chorwackiej od czasów najdawniejszych (epoka piśmiennicza) do końca wieku XIX. Taka perspektywa metodologiczna obejmuje zjawiska okresu średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia oraz sytuację racjonalistycznego przełomu świadomości w Europie schyłku XVIII wieku. Wykład przynosi komplementarną wiedzę historycznoliteracką, uwzględniającą słowiański kontekst rozwoju literatur Słowiańszczyzny Południowej w oparciu o wcześniejszą wiedzę z zakresu piśmiennictwa słowiańskiego epoki przedpiśmiennej i piśmiennej (dzieje literatur południowsłowiańskich okresu średniowiecza), jak również przedmiotów historyczno-kulturoznawczych (np. historia narodów słowiańskich i in.). Kontynuację wiedzy historycznoliterackiej stanowi wykład z literatury XIX wieku, prowadzony na III roku studiów slawistycznych, obejmujący okres formowania się nowożytnych literatur Serbii i Chorwacji podczas epoki tzw. odrodzenia narodowego. Ćwiczenia stanowią niezbędną ilustrację poszczególnych zjawisk literacko-kulturowych tego zróżnicowanego i wielowiekowego procesu.

Treści programowe

Problematyka wykładu w semestrze 3: Literatura okresu renesansu. Tendencje w kulturze wieku XV i początek wieku XVI (humanizm i wczesny renesans). "Złoty wiek" literatury dubrownickiej. Dorobek dojrzałego renesansu - literatura Dalmacji i Dubrownika (Slavia mediteranea). Serbia XVII i XVIII wieku - kultura umysłowa epoki. Dziedzictwo średniowiecza i zwiastuny baroku. Rola Dositeja Obradovicia w formowaniu klimatu serbskiego oświecenia. Klasycyzm i preromantyzm w Serbii - instytucje kultury, rodzaje i gatunki literackie. Literatura dydaktyczna i sentymalna. Literackie koncepcje "wspólnoty słowiańskiej" w literaturze chorwackiej do końca XVIII wieku. Reformacja i kontrreformacja w literaturze chorwackiej. Racjonalizm i oświecenie w Chorwacji. Regionalizacja i literatura dialektalna w roli tradycji literackiej Chorwacji (dialekt čakavski, kajkawski i štokavski), Bośni (bosančica) oraz Serbii (dawna literatura w dialekcie štokavskim). "Południowsłowiańskie" gatunki literackie XV-XVIII wieku (petrarkizm, twórczość "muzułmańska", epika bohaterska i in.). Wizje Europy zachodniej o Słowianach Południowych (odkrywanie "prymitywnego" uroku Bałkanów) w literaturze podróźniczej do końca XVIII wieku.

Wykaz literatury**Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):**

- Barac A., Literatura narodów Jugosławii, Wrocław 1969;
- Deretić J., Kratka istorija srpske književnosti, Beograd 1990;
- Deretić J., Istorija srpske književnosti, Beograd 2002;
- Frangeš I., Povijest hrvatske književnosti, Zagreb-Ljubljana 1987;
- Književnost Stare i Južne Srbije do drugog svetskog rata. Zbornik radova, pod red. V. Cvetanovicia, Beograd 1997;
- Leksykon tradycji chorwackich, (oprac.) J. Rapacka, Warszawa 1997;
- Pavić M., Istorija srpske književnosti, Beograd 1991;

- Rapacka J., Dawna literatura serbska i dawna literatura chorwacka. Zarys dziejów, Warszawa 1993;
- Rapacka J., Leksykon tradycji chorwackich, Warszawa 1997;
- Tomasović M., Slike iz povijesti hrvatske književnosti, Zagreb 1994;
- Živković D., Evropski okviri srpske književnosti, Beograd 1997.

A.1. wykorzystywana podczas zajęć:

Zestaw lektur w semestrze 3:

Petar Hektorović, Ribanje i ribarsko prigovaranje (fragm. Królewicz Marko i brat jego Andrzej); Marin Držić, Novela od Stanca, Dundo Maroje; Mikša Pelegrinović, Cyganka (Jedupka); Hanibal Lucić, Robinja; Petar Zoranić, Planine; Ivan Gundulić, Suze sina razmetnoga, Dubravka, Osman; Matija Divković, Besjede; Petar Zrinski, Adrijanskoga mora sirena, Opsida sigetska; Fran Krsto Frankopan, Gartlic za čas kratiti; Juraj Habelić, Zrcalo Marijansko, Prvi oca našega Adama greh; Džono Palmotić, Pavlimir; Andrija Kačić Miošić, Razgovor ugodni naroda slovinskoga; Bartol Kašić, Putovanja južnoslavenskim zemljama; Petar Matija Katančić, Satir od kola sudi (fragm. Fructus auctumnales); Pavao Ritter Vitezović, Odiljenje Sigetsko; Matija Reljković, Satir iliti diviji čovik u verse Slavoncem...

Literatura uzupełniająca:

Bobrownicka M., Z problemów literatur słowiańskich, Katowice 1976, Bogdanović D., Istorija srpske književnosti, Beograd 1980; Deretić J., Bojović Z., Mitrović M., Istorija književnosti, Beograd 1999; Gluščević Z., Književnost i rituali, Beograd 1998; Ježić S., Hrvatska književnost od početka do danas 1100-1941, Zagreb 1993; Kultura Hrvata, oprac. M. Moguš, Zagreb 1995 (wersja VD); Kurnatowska Z., Słowiańszczyzna Południowa, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1977; Magnuszewski J., Słowiańszczyzna zachodnia i południowa. Studia i szkice literackie, Warszawa 1995; Mandić D., Hrvati i Srbi dva stara različita naroda, Zagreb 1990; Maticki M., Istorija kao predanje, Beograd 1999; Matvejević P., Brewiarz śródziemnomorski, Sejny 2003;; Milošević-Đorđević N., Kosovska epika, Beograd 1990; Słowiańszczyzna - pojęcia i rzeczywistość dawniej i dziś, (red.) K. Handke, Warszawa 2002; Stojančević V., Iz srpske nacionalne prošlosti. Istorija i kultura, Beograd 1998; Symbioza kultur słowiańskich i niesłowiańskich w Europie Środkowej, (red.) M. Bobrownicka, Kraków 1996; Tradycja i inwencja. Wątki i motywy obiegowe w dawnych literaturach słowiańskich, (red.) E. Małek, Łódź 1999; Zbornik radova o narodnoj književnosti, (oprac.) I. Nikolić i D. Ajdačić, Beograd 2001; Živković D., Evropski okviri srpske književnosti, Beograd 1997; Współcześni Słowianie wobec własnych tradycji i mitów, (red.) M. Bobrownicka, L. Suchanek, F. Ziejka, Kraków 1997.

<p>Kierunkowe efekty uczenia się</p> <p>K_W03, K_W07, K_W12 K_U01, K_U02, K_U08 K_K01</p>	<p>Wiedza</p> <p>Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ma wiedzę o historii literatury w zakresie literaturoznawstwa południowosłowiańskiego - serbskiego i chorwackiego (K_W03); - dostrzega relacje literatury serbskiej i chorwackiej w ich wzajemnych analogiach i źródlicowaniach (K_W07); - zna i rozumie metody analizy, interpretacji różnych wytworów kultury literackiej Słowian Południowych (K_W12).
	<p>Umiejętności</p> <p>Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi analizować i użytkować informacje dotyczące literatury Słowiańszczyzny Południowej z wykorzystaniem źródeł teoretycznych i materiałowych (K_U01); - umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze w zakresie literaturoznawstwa, kierując się wskazówkami osoby prowadzącej zajęcia (K_U02); - potrafi wypowiedzieć się, w języku polskim, na temat przeczytanych lektur oraz zagadnień szczegółowych z dziedziny historii literatur południowosłowiańskich (K_U08).
	<p>Kompetencje społeczne (postawy)</p> <p>Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jest świadomy stopnia osiągniętej wiedzy na temat literatury południowosłowiańskiej w ujęciu diachronicznym, a także potrafi tę wiedzę krytycznie ocenić (K_K01)
<p>Kontakt</p> <p>jolanta.dziuba@ug.edu.pl</p>	